

France F. Megušar

KELTSKE SLEDI NA SLOVENSKEM – KRAJEVNA IMENA

Abstract

Traces of Ancient Celts in Slovenia: Place – Names

The paper comparatively examines toponyms densely located along the Roman defense line in western Slovenia, and whose etymology is unconvincing with the help of Slavic, Germanic, or Romanic vocabularies. Examined are the identical and/or related components of the toponyms with Celtic lexical elements, linked to historical and modern Celtic languages of western Europe - Cornish, Welsh, Gaelic and Breton - in the following toponyms: Komna, Bogatin, Komarča, Farji Potok, Zgaga, Zali Log, Kališe, Dražgoše, Dragobač, Bača pri Modreju, Luša, Gabrovo, Ravan, Kladje, Tolmin, Kobarid, Krn, Soča, Komen, Črni Kal, Osp, Koper, Briga and others. The discovered relevant Celtic lexical presence significantly relates to physical characteristics of the above toponyms in their natural environment. As the linguistic developments in the extreme west of Europe and Slovenia are separated by at least 1,500 kilometres and 1,500 years, the above toponyms of unresolved etymology through Slavic, Germanic and Romance languages, may supply useful markers to locate prehistoric and/or early historic settlers in south-eastern Alpine region.

Viri – References

1. E Ekwall, *The Concise Oxford Dictionary of English Place-names*, Oxford University Press, **1980**
2. K George, Gerlyver Kernewek Kemmyn, *Cornish Dictionary*, Kesva an Taves Kernewek, **2000**
3. Y Geiriadur Mawr, H Meurig et al. *A Gwasg Gomer, Addargraffiad* **2002**
4. M Mac Lennan, *A pronouncing and etymological dictionary of the Gaelic Language*, Acair and Necat Press, Stornoway and Edinburgh **1995**
5. D Kerwlla, *Le breton de poche*, Assimil France, **2001**
6. *Atlas Slovenije*, Založba Mladinska knjiga in Geodetski zavod Slovenije, Ljubljana **1996**

Povzetek

Prispevek vzorčno obravnava toponime, ki se zgoščeno pojavljajo ob nekdanjem rimskem limesu v zahodni Sloveniji in katerih etimologija je neprepričljiva ali nepojasnljiva, kadar si pomagamo s slovanskimi, germanskimi ali romanskimi besednimi zakladnicami. Preverja se identičnost in/ali sorodnost današnjih in tudi zgodovinskih toponimov s keltsko leksiko kot je zgodovinsko in sodobno zajeta v keltskih jezikih zahodne Evrope: valižanščini, gelščini, kornvalščini in bretonščini pri naslednjih toponimih: Bogatin, Komna, Komarča, Farji Potok, Altəmaver, Podlonk, Zgaga, Zali Log, Kališe, Dražgoše, Dragobač, Luša, Gabrovo, Ravan, Kladje, Bača pri Modreju, Tolmin, Kobarid, Krn, Soča, Komen, Črni kal, Osp, Koper, Briga na Kočevskem in drugi. Odkrivana vsebina relevantne keltske leksike večinoma značilno ponazarja fizikalne značilnosti lokalnega okolja, v katerem se naš toponim pojavlja. Izkazuje se, da uporabljena metoda lingvistične komparacije lahko s krajevno fiksiranimi besednimi

markerji pomaga pri lociranju in karakterizaciji staroselstva, četudi lingvistični razvoj na skrajnem zahodu Evrope in na jugovzhodnem področju Alp ločuje 1500 km in verjetno tudi 1500 let.

Preglednica 1: Slovenska krajevna imena, njim podobne keltske besede in njihov pomen.

Krajevno ime	keltsko	slovensko	angleško
Bogatin	bogha (G)	lok, pregib	bow, bend, arch
Komna, Komen	comhnard (G)	ravnina, zravnanost	level, plain, even
Komarča	comar (G)	stok, stekanje	confluence
Farji Potok	v farabhradan (G)	od drstenja izčrpan losos	spent salmon
Altemaver	altenn (K), mawr (K)	(veliki ostri) rob, britev	razor
Podlonk	lonk (V), (K)	žleb, struga, odtočni jarek	gully
Zgaga	sgag (G), sgagach (G)	razpoka, špranja, špranjast	crack, cracked
Zali Log	sal, salach (G), (SI)	sluzasta umazanija, blato	slimy dirt, foul
Kališe	callaich (G)	udomačevati, vzrejati	domesticate, entame, raise
Dražgoše	dragh, draga (G) gossen (K)	izvlačiti, strma pobočja, drča; zemlja z vsebnostjo železa	pull, draw, incised valley; ferruginous earth
Dragobač	bagh (G)	potok, rečica	creek
Luša	lus, lusach (G)	zel, rastlina, obilje zelišč	herb, plant, full of herbs
Gabrovo	gabro (SK), gabor (SI), gobhar (G), gabar (V)	koza	goat
Ravan	rowan iz keltsčine prevzeta angleška oblika	jerebika	mountain ash
Kladje	clawd, cladd (V), cladh (G)	jarek, ograja, ovira	trench, fence
Tolmin	tolm (pl. tolmannan) (G)	hribček okrogle oblike	hill of round form
Kobarid	cobaraidh (G)	zaboj, skrit zaklad	coffer, hid treasure
Krn	cam, caim (G)	1. kup kamenja, kamnita gora; 2. kamnita gomila na grobišču junakov; 3. kamniti sakralni objekt na vrhu hriba, grebena	heap of stones, rocky mountain; heap of stones over the tombs of heroes
Črni Kal	call (G)	razpoka, (voda iz)luknja	leak
Osp	osp (G)	sopsti, hitro pihanje vetra	gasp, sob quickly
Kras	cras, kras (V); krasa (V)	posušiti, (po)žgati	arid, parched; parch
Koper, Kopar	copp (G) in ar (G) (os. inf.)	težaško delo	hard work
Briga	brig (V), briga (SK), (DK)	grič, utrjen grič	hill, top, summit

Okrajšave : (G) - gelščina, (K) - kornvalščina, (V) - valičanščina, (SI) - staroirščina, (SK) - starokeltsčina, (DK) - nemškoteltski leksikon